

Yirmi Altıncı Söz, Zeyl, İkinci Hatve'yi açar mısınız?

"İKİNCİ HATVEDE: " وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا ۖ قَاتَسِيَهُمْ أَنْفُسَهُمْ ۚ dersini verdiği gibi, kendini unutmuş, kendinden haberi yok. Mevti düşünse, başkasına verir. Fenâ ve zevali görse, kendine almaz. Ve külfet ve hizmet makamında nefsinı unutmak, fakat ahz-ı ücret ve istifade-i huzuzat makamında nefsinı düşünmek, şiddetle iltizam etmek, nefs-i emmarenin muktezasıdır."(1)

"Kendini unutmuş, kendinden haberi yok":

"Kendi" kelimesi insanın bütün özelliklerini içine aldığından, insanın kendini unutması bunları hiç dikkate almaması demek olur. Mesela, insan mahluktur, insanın kendini unutması yaratılmış olduğunu unutması demektir. Keza, insan sonsuz aciz ve fakirdir, insanın kendini unutması bunların dikkate alınmadan yaşaması manasına gelir. Yine, insan fanidir, insanın kendini unutması ölüm yolcusu olduğunu unutması, hayvan gibi ölümü hiç düşünmeden yaşamasını ifade eder. Örnekleri artırabiliriz.

Dersin devamında nefsin tehikeli bir unutmasına dikkat çekilir: **"Külfet ve hizmet makamında nefsinı unutmak."**

Nimetlerden istifade ederken nefsinı unutmayan insan, sıra şükre gelince nefsinı unuttur. Hâlbuki şükürde nefsin büyük faydası vardır; onu şükreden kulların saadet diyarı olan cennete sevk eder. Nefis, ise gafletten ve isyandan yanadır ve kendini ateşe hazırlamaktan lezzet alır.

"Şu makamda tezkiyesi, tathiri, terbiyesi, şu hâletin aksidir. Yani, nisyân-ı nefis içinde nisyan etmemek. Yani, huzuzat ve ihtirasatta unutmak ve mevte ve hizmette düşünmek..."(2)

Dünya ahiretin tarlasıdır. Tarlada çalışan insan nefsinin rahatını unutmakla bol mahsul alır ve hasat mevsiminde nefsinı daha ziyade memnun eder. Böylece nefsi unutmanın içinde onu gerçek manada unutmamak gerçekleşir. Keza, bir öğrenci de nefsinı oyunlardan uzak tutup dersini çılaşmakla bir yönden nefsinı unutmuş gibi olur; hakikatte ise nefsinı bu unutmayla daha çok düşünmüş ve onun istikbalde

---

alacağı zevk ve lezzetlere çalışmış olur.

Dipnotlar:

1) bk. [Sözler, Yirmi Altıncı Söz, Zeyl.](#)

2) bk. [age.](#)